

Je valrisico testen op slimme vloer
2

Origineel met vintage-outfit
6

Doe mee met de Klimaatweek
7

Een goed gesprek bij de apotheek
8

Door alle duurzame en slimme acties van bewoners en ondernemers is Den Haag al heel goed op weg om een gezonde en klimaatneutrale stad te worden. Op de foto autodeelgroep Rustenburg- Oostbroek, geveltuin bij de Pleysierschool, duurzame chocolade van de Haagsche Cacaofabriek en Vidiaj en zijn burens die een boom planten in de Schilderswijk.

FRANK JANSEN (LINKSBOVEN) EN HUGO DE WOLF (LINKSONDER)

Steun voor Haags klimaatbeleid

De Europese Commissie heeft Den Haag als eerste stad in Nederland het label 'klimaatneutrale en slimme stad' gegeven.

■ Dit laat zien dat de commissie achter de Haagse plannen staat om snel de uitstoot van broeikasgassen in de stad te verminderen. Volgens

de Europese Commissie hoort Den Haag tot de steden die in Europa voorop lopen met hun klimaatplannen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de plannen om van het gas af te gaan, vervoer zonder uitstoot mogelijk te maken, groen aan te leggen en minder spullen en grondstoffen weg te gooien.

Den Haag mag zich nu een van de '100 klimaatneutrale en slimme steden in 2030' noemen.

De commissie vindt het ook belangrijk hoe de gemeente sneller klimaatneutraal wil worden: samen met de stad. Het Haags Klimaatakkoord is een goed voorbeeld van die samenwerking. In het akkoord

staan 38 afspraken van 115 partijen om de CO₂-uitstoot fors te verlagen en samen te werken aan een toekomstbestendig Den Haag. Met het label is het voor Den Haag makkelijker om steun uit Europa te krijgen.

 Meer informatie? duurzamestad.denhaag.nl

Brief over gevaren opgevoerde fatbikes

■ Vorige week heeft de gemeente via scholen een brief verstuurd naar ouders van schoolgaande kinderen om hen te waarschuwen voor de gevaren van opgevoerde fatbikes. De brief benadrukt de risico's van illegale fatbikes, zoals boetes, onverzekerde kosten en ongelukken. Ouders worden opgeroepen alert te zijn op de veiligheid van hun kind. De brief wordt ook huis-aan-huis verspreid samen met deze Stadskrant.

Bibliotheek komt naar scholen toe om leesplezier bij leerlingen aan te moedigen

■ De gemeente werkt samen met Bibliotheek Den Haag en Haagse scholen aan Bibliotheek op school. Hiermee komt de bibliotheek naar de leerlingen op school toe. Het doel is om te zorgen voor meer leesplezier, betere digitale vaardigheden en ontwikkeling van taal bij Haagse leerlingen. Vanaf het schooljaar 2024/2025 begint de Bibliotheek op school op 33 basisscholen, 2 scholen voor praktijkonderwijs en 4 mbo-scholen. In de toekomst gaan meer

Haagse scholen meedoen. De samenwerking gaat om het aanmoedigen van lezen bij leerlingen. Zodat kinderen meer zin krijgen om te lezen en vaker gaan lezen. Het is een manier om de laaggeletterdheid in de stad tegen te gaan. Uit cijfers van de gemeente blijkt dat laaggeletterdheid in Den Haag hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

 Meer informatie? bibliotheekdenhaag.nl

DenHaag.nl uitgelicht

 De Japanse Tuin is open tot en met zondag 3 november. Kijk op denhaag.nl/japansetuin.

 Groot tuinafval? Tot en met 15 november haalt de gemeente het gratis op. Kijk op denhaag.nl/takkenroute.

Contact	2
Ombudsman	3
Den Haag maakt het	5
Veiligheid	9
Gemeenteraad	10
Agenda	12

Valpreventie Senioren kunnen hun valrisico testen op een slimme vloer

‘Iedereen wordt minder soepel’

De cijfers zijn schrikbarend: elke dag overlijden in Nederland negentien ouderen door een val. Talloze anderen belanden op de eerste hulp met ernstig letsel. Veel leed is te voorkomen door op tijd een cursus Valpreventie te volgen.

Wilt u nu twee keer rustig heen en weer lopen over de mat.’ Als een van de eerste Haagse senioren stapt mevrouw Winnie Wessel (79) een ‘smartfloor’ op om haar valrisico te laten meten. Ben Schuurman neemt de test af. Hij is Vitaliteitsbegeleider in Escamp. Voordat mevrouw de slimme vloer opgaat, heeft hij haar een enkelband omgedaan. ‘Heb ik altijd al willen hebben,’ grapt ze.

De mat zit vol sensoren die in verbinding staan met de enkelband en een laptop. Ze meten de staplengte, stabiliteit en cadans van de loper. Meteen na de test staat de uitslag op het scherm. Ben legt uit: ‘U zit in het oranje gebied. Dat betekent een verhoogd valrisico. Ik adviseer een cursus Valpreventie te volgen. Dan leert u echt alles om het risico zo klein mogelijk te maken.’

Groen, oranje of rood

De gemeente heeft vier ‘smartfloors’ aangeschaft om senioren de kans te bieden hun valrisico te testen. Ben en zijn collega’s rollen de matten uit overal waar veel senioren komen: verzorgingshuizen, wijkcentra, dokterspraktijken, kerken en moskeeën. Vandaag is hij in Ontmoetingscentrum Morgenstond. De een na de ander wil zich laten testen. Sommigen scoren groen (goed), de meesten oranje (aandacht nodig) en een enkeling rood (een sterk verhoogd risico). Ben adviseert dan naar de huisarts te

Ben Schuurman neemt een test af in Ontmoetingscentrum Morgenstond. Meteen na de test staat de uitslag op het scherm.

HENRIËTTE GUEST

Den Haag blijft staan

Haagse 65-plussers kunnen gratis de cursus ‘Den Haag blijft staan’ volgen. Elk kwartaal doen er tweehonderd senioren aan mee. Het programma bestaat uit dertien lessen met oefeningen om de stabiliteit en balans te verbeteren, opdrachten voor thuis en ook adviezen voor val- en struikelveilig wonen. Sportief Plus geeft de cursus het hele jaar door in alle stadsdelen. De groepen bestaan uit maximaal vijftien deelnemers. U kunt zich online aanmelden. Er is wel een (korte) wachtlijst.

 Meer informatie?
denhaagblijftstaan.nl

gaan. ‘Misschien bent u het best geholpen met fysiotherapie.’

Geen wedstrijd

‘Ik ben benieuwd of ik beter loop dan jij,’ zegt een dame tegen haar vriendin. ‘Het is geen wedstrijd,’ reageert Ben. ‘Iedereen boven de 65 merkt dat hij minder soepel wordt. Spierkracht en alertheid nemen af. Dat overkomt ons allemaal. Je kunt wel veel doen om toch vitaal te blijven: genoeg bewegen, je leefstijl aanpassen, gezond eten en sociale contacten onderhouden. Bij de cursus Valpreventie hoor je het allemaal. Echt een aanrader. Het is bovendien erg gezellig, de lessen vliegen om.’

Vaak gevallen

Mevrouw Wessel is niet verbaasd over de

uitslag. ‘Ik ben al vaak gevallen. De laatste keer heel ernstig met een schouderbreuk. Drie maanden lang zat ik in een revalidatiecentrum. Wat je daar allemaal ziet. Dan heb ik nog geluk gehad. Sindsdien let ik beter op. Als de tram eraan komt, ga ik niet meer harder lopen om hem te halen. Liever een tram later dan met de ambulance naar de eerste hulp. Mijn dochter is enorm geschrokken van de laatste valpartij. Ze heeft het hele huis onder handen genomen. Nergens meer losse kleedjes of snoeren. Geen schoenen met veters en een nieuwe antislipmat in de badkamer. En nu dus naar Valpreventie. Ik doe er alles aan om overleefd te blijven.’

Contact met de gemeente

E-mail: denhaag.nl/contact
Telefoon: 14070 (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 17.00 uur)
Chatten: denhaag.nl/contact
(zelfde tijden als telefoon)
Balie: Den Haag Informatie @entrum in Atrium stadhuis
(maandag t/m vrijdag 8.30 tot 16.30 uur)
Post: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag
Sociale media: twitter.com/gemeentedenhaag,
facebook.com/gemeenteDH,
instagram.com/gemeentedenhaag
Gemeenteberichten: Officiële publicaties van de gemeente vindt u op overheid.nl/berichten-over-uw-buurt

Afspraak bij de gemeente

Balies Publiekszaken: Heeft u een nieuw paspoort, ID-kaart of rijbewijs nodig? Of wilt u bijvoorbeeld een geboorte aangeven? Voor dit soort producten en diensten kunt u terecht bij de balies Publiekszaken bij Stadhuis Spui (Spui 70) en Stadskantoor Leyweg (Leyweg 813).

Afspraak maken: De gemeente werkt op afspraak. Zo kan de gemeente tijd voor u reserveren en bent u er zeker van dat u goed en snel geholpen wordt. Maak een afspraak via denhaag.nl/afspraak. Lukt het niet om op tijd een afspraak te maken via de website? Dan kunt u bellen naar 14070. Zij bekijken dan of het nodig is de afspraak te vervroegen.

Colofon

De Stadskrant verschijnt elke vier weken
De volgende Stadskrant verschijnt op: 20 november
Uitgave: Gemeente Den Haag, Spui 70,
Postbus 12600, 2500 DL Den Haag
telefoon (070) 353 26 30
E-mail: stadskrant@denhaag.nl
Eindredactie: Corinne Leopold
Met bijdragen van: Hans Oerlemans en Frans van Hilten
Klachten bezorging: denhaag.nl/stadskrant
Productie: Gemeente Den Haag, DBV
Reacties: Mail uw reactie naar stadskrant@denhaag.nl
of bel (070) 353 26 30

Alle Haagse kinderen vanaf 7 jaar op een sportclub

De gemeente moedigt kinderen in Den Haag aan om op een sport te gaan. Daarom kunnen kinderen uit groep 3 en 4 verschillende sportlessen volgen. Alle basisschoolleerlingen in Den Haag krijgen op hun 7e verjaardag een sportieve verjaardagskaart.

■ De verjaardagskaart nodigt kinderen uit om te sporten, sportclubs in de stad te ontdekken en om lid te worden van een sportclub.

Sportstrippenkaart

In Loosduinen en Laak start de gemeente een proef met een sportstrippenkaart. Daarmee kunnen kinderen uit groep 3 en 4 van de basisschool gratis een sportles uitproberen. Zo ontdekken kinderen welke sport ze leuk vinden. Ze kunnen dan ook kijken bij welke club ze lid willen worden. Want in Laak sporten veel kinderen nog niet. En in Loosduinen zijn veel kinderen geen lid van een sportclub. Als de

Sporten is gezond en belangrijk voor de sociale ontwikkeling.

HENRIËTTE GUEST

strippekaart een succes blijkt, wordt die in de hele stad ingevoerd.

Het verschilt vaak per wijk of een kind aan sport doet. Sporten is gezond en ook belangrijk voor de sociale ontwikkeling van kinderen. Als kinderen op jonge leeftijd beginnen met sporten, blijkt dat ze

dat later ook nog doen. Daarom is de campagne gericht op alle Haagse kinderen vanaf 7 jaar. De gemeente wil dat in 2030 alle kinderen sporten en bewegen.

 Meer informatie?
denhaag.nl/nl/nieuws

Nieuw paspoort of ID-kaart nodig? Vraag uw reisdocument op tijd aan!

Verloopt uw paspoort of ID-kaart begin 2025? Vraag dan op tijd een nieuwe aan. Vanaf november 2024 verwacht de gemeente namelijk een piek in het aantal aanvragen van nieuwe reisdocumenten. Deze piek loopt door tot februari 2025.

■ Sinds maart 2014 zijn reisdocumenten voor volwassenen 10 jaar geldig. Dat betekent dat veel paspoorten en ID-kaarten zullen verlopen. De gemeente bereidt zich

daarop voor. Ook stuurt de gemeente voortaan ruim van tevoren een brief als uw paspoort of ID-kaart verloopt. Zo heeft u voldoende tijd om een nieuw reisdocument aan te vragen.

Verloopt uw paspoort of ID-kaart in januari 2025? Dan heeft u hierover een brief van de gemeente ontvangen. Omdat veel mensen ongeveer zes weken voordat hun paspoort verloopt een afspraak maken, verwacht de gemeente

een piek in aanvragen vanaf november 2024. U kunt uw nieuwe paspoort of ID-kaart aanvragen op het Stadhuis Spui of Stadskantoor Leyweg. U kunt alleen langskomen als u een afspraak heeft. Verloopt uw paspoort of ID-kaart in het voorjaar van 2025? Maak nu al een afspraak via denhaag.nl/afspraak.

 Meer informatie?
denhaag.nl/paspoort-en-identiteitsbewijs

Vluchtelingen in SoZa-gebouw

■ In het oude SoZa-gebouw in de Anna van Hannoverstraat 6 zijn 404 opvangplekken voor vluchtelingen. Deze opvang is verlengd tot oktober 2025. Er zijn nog altijd mensen op de vlucht voor oorlog en geweld. Dit betekent dat opvanglocaties nog altijd nodig zijn. De gemeente wil graag helpen. De opvang in het SoZa-gebouw is daarom verlengd.

 Meer informatie?
denhaag.nl/vluchtelingen

Rustende koe Ahimsa in wijkpark De Verademing

Wijkpark De Verademing is tot begin december het tijdelijke thuis van Ahimsa, de rustende koe. Dit bijzondere kunstwerk is een ode aan de koe en verwijst naar 'moeder aarde'. Het kunstwerk is gemaakt door beeldend kunstenaar Jantien Mook en maakt een reis door heel Nederland. Het trekt overal veel belangstelling.

HENRIËTTE GUEST

Ombudsman

Boetes na storing

Met DigiD kun je snel iets regelen bij de gemeente, maar bij een storing kan het ineens stevig misgaan. Meneer X maakt gebruik van een parkeerkaart voor gehandicapten. Hij heeft een andere auto gekocht en wil nu digitaal het nieuwe kenteken registreren. Normaal zo geregeld, maar nu loopt het systeem telkens vast. Daarom belt hij met de gemeente.

De problemen blijken bekend. 'Het is heel druk én we hebben een storing,' vertelt een medewerker. 'Het lukt nu even niet uw nieuwe kenteken te verwerken.

Hoe kunnen we u bereiken?' Meneer geeft zijn gegevens door en verwacht teruggebeld te worden, maar hoort niets meer. Hij gaat ervan uit dat de wijziging is doorgevoerd en dat de medewerker terugbellen niet meer nodig vond.

Een week later liggen er drie parkeerboetes op de deurmat. Hoe kan dat? Hij belt weer met de gemeente. Een medewerker vraagt te bewijzen dat het nieuwe kenteken inderdaad op tijd is aangemeld. Meneer heeft erover gebeld, maar dat staat nergens zwart op wit. Een bezwaarschrift tegen de boetes wordt dan ook afgewezen.

Hij laat het er niet bij zitten en legt de zaak voor aan de ombudsman. 'Ik wilde precies volgens de regels het nieuwe kenteken op tijd registreren. Toen het systeem blokkeerde, heb ik telefonisch contact gezocht. Daar is het misgegaan. Die storing valt mij toch niet te verwijten?'

De ombudsman vraagt de gemeente om nog eens goed naar de zaak te kijken en de digitale problemen mee te wegen. Het was een kwestie van overmacht en niet van nalatigheid of kwade opzet. De afdeling Bezwaar besluit alsnog uit coulance alle boetes kwijt te schelden. Een welwillende beslissing die recht doet aan de intenties van meneer en verdere juridische procedures voorkomt.

 Heeft u klachten over de gemeente of jeugdzorg en komt u er niet uit? Neem contact op met de Gemeentelijke ombudsman, Carina van Eck of de Jeugdombudsman, Yvette Nass.
Website: ombudsman.denhaag.nl, jeugdombudsman.denhaag.nl
Inlooppreekuur: dinsdag van 12.30 tot 15.00 uur in een bibliotheek, kijk op de website voor de locatie van deze week
Mail: ombudsman@denhaag.nl, jeugdombudsman@denhaag.nl
Bel: (070) 752 82 00 (werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur)
Post: Postbus 16623, 2500 BP Den Haag

Denk mee over Haagse terrassen

■ De gemeente werkt aan een nieuw beleid voor Haagse terrassen. Tot 11 november kunnen (horeca)ondernemers, bewoners en bezoekers hierover meedenken. Sommige regels liggen vast. Maar het beleid biedt nog voldoende ruimte voor goede ideeën en wensen. Meedenken kan via de website.

 Meer informatie?
denhaag.nl/denkmeeverhaagseterrassen

Vragenlijst voor vrijwilligersclubs

■ In Den Haag zijn ruim drieduizend vrijwilligersorganisaties actief. Bij het draaiend houden van zo'n organisatie komt best wat kijken. Graag hoort de gemeente met welke vraagstukken uw organisatie te maken heeft. En of uw organisatie die zelf kan oplossen of dat u daarbij hulp kunt gebruiken. De gemeente verloot tien Rituals-bonnen onder de deelnemers aan het onderzoek.

 Vragenlijst invullen?
bit.ly/4exwpYY

Veel ruimte voor groen op het nieuwe Spuiplein

De gemeente is samen met OKRA Landschapsarchitecten begonnen met de herinrichting van het Spuiplein. Het plein verandert in een groene, uitnodigende ontmoetingsplek met zitplekken en ruimte om evenementen te organiseren. De werkzaamheden zijn naar verwachting voor de zomer van 2025 klaar.

■ Het nieuwe Spuiplein wordt een fijne plek om even tot rust te komen, te genieten van een cultureel optreden of om elkaar te

ontmoeten. Er is veel ruimte voor groen en er komen zitjes en banken. In het midden komt een langwerpige waterbassin in de richting van de Nieuwe Kerk. Er komen bomen die de biodiversiteit in het centrum versterken en schaduw bieden. De bomen en planten zijn zo uitgezocht dat ze het hele jaar kleur hebben.

Het Spuiplein wordt geschikt voor kleinschalige evenementen, kunstinstallaties en culturele activiteiten. Er is plek voor straattheater, muziekvoorstellingen van

conservatoriumstudenten, ballet of een openluchtbioscoop. Dit maakt het plein tot een levendige en aantrekkelijke plek voor zowel bewoners als bezoekers.

Bij de trappen van het Mercure Hotel wordt de ondergrond geschikt gemaakt om te skaten. Dat gebeurt ook in overleg met de skaters.

Bezoekers kunnen hun fietsen niet meer op het Spuiplein zetten. Het stallen van fietsen kan in de Biesieklette onder het stadhuis of in de fietsvakken (met de stippellijn) aan de voor- en achterkant van het stadhuis.

Over het opnieuw inrichten van het Spuiplein spraken de gemeente en OKRA veelvuldig met bewoners, ondernemers, culturele organisaties en organisatoren van evenementen. Ook de skaters die het plein regelmatig gebruiken konden meepraten over de plannen.

Het Spuiplein wordt een fijne plek om even tot rust te komen. GEMEENTE DEN HAAG

Meer informatie?
denhaag.nl/pers

Ontheffing zero-emissiezone centrum voor inwoners met bestelbus

Heeft u een bestelbus die u alleen privé gebruikt? Dan kunt u met een ontheffing toegang krijgen tot de zero-emissiezone die vanaf 1 januari 2025 geldt in het centrum van Den Haag. De regels hiervoor zijn versoepeld.

■ U kunt de 'ontheffing voor particulier' aanvragen bij het landelijke zero-emissieloket.

Voor deze ontheffing golden eerst meer voorwaarden. De voorwaarde

is nu alleen nog dat u het voertuig privé gebruikt en nooit zakelijk. Heeft u deze landelijke ontheffing al aangevraagd en ontvangen, dan hoeft u niets te doen en geldt deze ook voor Den Haag.

Zero-emissiezone

De gemeente wil de luchtkwaliteit in de stad verbeteren. Daarom komt er op 1 januari 2025 een zero-emissiezone voor bestel- en vrachtauto's in het centrum. Nieuwe

bestel- en vrachtauto's die in deze zone rijden moeten dan schoon zijn. De zero-emissiezone ligt in de Centrumring van Den Haag. Om precies te zijn aan de binnenkant van de Centrumring (S100), het Telderstracé (S200) en de S103.

Meer informatie?
denhaag.nl/nl/nieuws/logistiek070.com

Slimme stroom strandpaviljoens

■ Strandpaviljoens Aloha en The Shore draaien sinds kort op duurzame stroom die op Scheveningen wordt opgewekt. Ze zijn aangesloten op het Slim Strandnet van de gemeente. Dat is een lokaal elektriciteitsnetwerk. Stroom die met zonnepanelen rondom het noordelijk havenhoofd wordt opgewekt, wordt verdeeld tussen de gebruikers in het gebied. De bediencentrale van de haven en het beachstadion zijn ook aangesloten op het Slim Strandnet.

Binckmarkt XL in de Caballero Fabriek

Op donderdag 7 november is de tweede Binckmarkt XL in de Caballero Fabriek. Bewoners en belanghebbenden kunnen hier meedenken over de toekomst van de Binckhorst. Er zijn tours door de Binckhorst (aanmelden verplicht). Ook is er een presentatie over hoe het nu gaat en een informatieavond. Kijk voor meer informatie en aanmelden op denhaag.nl/binckhorst2050.

AEROPHOTO SCHIPHOL

Maak samen met uw burens van uw straat een groene oase.

ARNOUD ROELOFSZ

Groenste Straat Challenge 2025

De Groenste Straat Challenge 2025 is de kans om samen met uw burens van uw straat een groene oase te maken. Bijvoorbeeld met geveltuinten, boomtuinten, extra bomen, begroeide muren met eetbare struiken of regentonnen.

■ De Groenste Straat Challenge is een wedstrijd in drie rondes waarin u en uw burens samen groene plannen voor uw straat bedenken en uitvoeren. Uit alle aanmeldingen worden vier straten gekozen die strijden om de titel Groenste Straat 2025. Dit jaar kunnen straten uit de volgende acht wijken meedoen: Laak Centraal, Oude Centrum, Schilderswijk, Transvaal, Regentessenkwartier, Geuzenkwartier, Stationsbuurt en Scheveningen-Dorp.

Een straat aanmelden kan tot uiterlijk 1 november. Op 8 november worden de geselecteerde straten bekendgemaakt. Zij krijgen hulp van Duurzaam Den Haag en de gemeente bij het uitvoeren van hun groene plannen.

Fruitboompjes

Iedere deelnemende straat ontvangt kleine fruitboompjes en/of regentonnen. Zo krijgt uw straat alsnog een groene boost, of u nu strijdt voor de titel of niet. In de lente van 2025 wordt de winnaar van de Groenste Straat Challenge 2025 bekendgemaakt.

Meer informatie?
hethaagsegroen.nl

Toekomstplan voor Den Haag Centraal officieel vastgesteld

■ Op 3 oktober stemde de Haagse gemeenteraad unaniem in met de 'ontwikkelvisie Den Haag Centraal'. Het stationsgebied moet in 2040 levendig, groen en goed verbonden zijn. In het gebied komen meer woningen, betere verbindingen voor voetgangers en fietsers en meer groen. Ook komt er ruimte voor maatschappelijke voorzieningen en meer kantoren. Door de vernieuwing van de Koninklijke Bibliotheek ontstaat er ruimte voor een nieuw groen

plein. Er komt een betere verbinding tussen de Rivierenbuurt en de binnenstad. Het busstation en de Rijnstraat worden groener. Voetgangers en fietsers krijgen meer ruimte. Auto's gaan straks op een andere manier door het gebied. De afgelopen jaren is het gebied rondom het station al flink veranderd.

Meer informatie?
denhaag.nl/rondjecentraal

Haagse kust aantrekkelijker met slimme mobiliteitsoplossingen

In maart is in Kijkduin een nieuwe gratis bewaakte fietsstalling met ruimere openingstijden geopend om bezoekers beter te bedienen.

■ ■ Op de Zandvoortselaan zijn plekken voor (deel)scooters en een gratis onbewaakte fietsstalling gecreëerd, wat helpt de parkeerdruk te spreiden.

In het Westduinpark zijn fietsparkeervakken met groene lijnen aangebracht, zodat fietsers parkeervakken makkelijk vinden. Door het succes willen ondernemers deze maatregelen permanent maken; dit gebeurt voor 2025. De pop-up stalling bij strandslag 12 blijft staan tot de nieuwe stalling is gerealiseerd. Twee nieuwe gratis bewaakte inpandige stallingen openen op de Gevers Deynootweg en de Noordboulevard.

De Bikebushka, eind augustus geïntroduceerd op de boulevard bij de haven, biedt een creatieve oplossing

Fietspad langs de kust.

VALERIE KUYPERS

voor het fietsparkeerprobleem: een plantenbak die bij drukte opent voor extra stallingsruimte. Ook is er een pop-up fietsstalling op de hoek van de Visafslagweg en de

Strandweg bij de rotonde. Dit jaar was Park + Beach opnieuw belangrijk om de drukte rond Scheveningen te verminderen. Met deze maatregelen blijft de

Haagse kust aantrekkelijk en bereikbaar. De gemeente Den Haag blijft werken aan een beter georganiseerd en toekomstbestendig strandseizoen.

Proef met schoolstraat nieuwe stijl

Veel ouders brengen hun kinderen met de auto naar school. Dit leidt vaak tot opstoppingen en onveilige situaties. Daarom start de gemeente dit najaar op negen locaties met de pilot schoolstraat nieuwe stijl.

■ ■ Op schooldagen zijn de straten twee keer per dag een halfuur afgesloten voor auto's en ander gemotoriseerd verkeer. Fietsers, scooters en voetgangers kunnen de straat gewoon gebruiken. Na zes weken bekijkt de gemeente alle betrokkenen hoe het is gegaan. Daarna besluit de gemeente of de schoolstraat definitief wordt ingevoerd of dat er andere maatregelen nodig zijn. De gemeente wil jaarlijks minimaal twintig scholen verkeersveiliger maken. Onder andere door het invoeren van een schoolstraat.

 Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl/schoolstraten

Den Haag ondertekent City Deal

Onze stad heeft historische grachten. Om deze te behouden zorgt de gemeente dat de kademuuren en bruggen in de stad veilig en toekomstbestendig zijn. Veel Nederlandse steden staan voor dezelfde opgave. Daarom gaat Den Haag samenwerken.

■ ■ In de City Deal Tijdloze Grachten (CDTG) spreken gemeenten, het Rijk, kennisinstituten en andere partijen met elkaar af dat ze kennis en kunde delen. Zo kunnen we van elkaar leren en samen werken aan het behoud van de karakteristieke

grachten. Door kennis te delen hoeft niet elke stad opnieuw oplossingen te bedenken. Dat scheelt tijd en geld.

Anders dan 100 jaar geleden 100 jaar geleden liepen de bakker en schillenboer met paard en wagen over de gracht. De voertuigen die er nu rijden of parkeren zijn veel zwaarder. Daarnaast groeit het aantal inwoners in het centrum nog steeds. Veel kademuuren en bruggen zijn oud en daar niet op berekend. Daarom renoveert en vervangt de gemeente

kademuuren en bruggen. Dit biedt kansen om gelijk de openbare ruimte te verbeteren en de stad voor te bereiden op de toekomst.

Piet Heinplein Een goed voorbeeld is het Piet Heinplein, waar de gemeente de gracht weer tevoorschijn haalde. Hierdoor is het plein aantrekkelijker geworden en is meer ruimte in de gracht om water op te vangen en de waterdoorstroming te vergroten. Een ander voorbeeld is de renovatie van de monumentale Hemsterhuisbrug. Rondom de brug heeft de

Gracht Piet Heinplein is terug.

FRANK JANSEN

gemeente meer ruimte gemaakt voor een snellere afvoer van overtollig regenwater. De kademuur ernaast, aan de Noordwal, is ook vervangen. Daar is een op- en afstapplaats voor boten gemaakt. En

op de kademuur staan nu meer bomen.

 Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl/city-deal

Fietslichtjesparade 12 december 2024

■ Op donderdag 12 december kunt u meedoen aan de vierde Haagse Fietslichtjesparade. Een fietsstoet van verlichte fietsen maakt dan weer een mooie ronde door het centrum. Natuurlijk met een dj, de band Paint it!, warme chocomel, snacks en meer. Dit jaar is de start bij The Royal Christmas Fair. Fietst u ook mee? Vooraf (gratis) aanmelden is nodig.

 Meer informatie?
denhaagfietst.nl

Kruispunt Scheveningseweg en Duinstraat twee maanden dicht Tot en met 21 december is het kruispunt Duinstraat, Prins Willemstraat en Scheveningseweg afgesloten wegens werkzaamheden. Tramhalte Duinstraat wordt geschikt gemaakt voor nieuwe trams met lage instap en er komt een groene rotonde. Tram 1, tram 11 en bus 22 rijden tijdelijk om en er is vervangend busvervoer. Kijk op bereikbarestad.denhaag.nl/duinstraat.

JURRIAN BROBBEL

Onderzoek naar de Binckhorst

■ De komst van De Vlietlijn, de mogelijke komst van een geothermiecentrale en de doorontwikkeling van de Binckhorst: drie grote plannen met invloed op mobiliteit, milieu en leefbaarheid. Hoe die invloed wordt onderzocht staat in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De NRD ligt tot 15 november ter inzage. Zoek op denhaag.raadsinformatie.nl naar RIS319984 of kom naar het Haags Informatiecentrum in het stadhuis.

Actueel

■ Tot en met 1 november: werkzaamheden Laan van Wateringse Veld.
■ Tot eind december is de Boekhorstbrug gesloten wegens onderhoud.
■ De Noordpolderbuurt krijgt een nieuw riool. De werkzaamheden zijn begonnen en eind volgend jaar is het werk klaar.

 Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl/werkzaamheden

Duurzame kleding Den Haag heeft steeds meer naaiateliers en vintagewinkels

Origineel met een vintage-outfit

Zelfs in de chique Passage is nu een winkel voor vintage-kleding. Wie in Den Haag zijn garderobe wil verduurzamen, kan op steeds meer plekken terecht. Ook om kleren te laten repareren, voor naaicursussen en kledingruil. Vier fans vertellen over het hoe en waarom.

‘Ik ben altijd op zoek naar iets unieks,’ zegt Don Rigtters. ‘Op een feest zie je soms wel vijf man in hetzelfde shirt rondlopen. Je weet dan meteen wat er in de winkels hangt. Met een vintage-outfit ben je pas echt origineel. Het is duurzamer en oude kleren zijn van betere kwaliteit. I like it.’

Tijdens de Fashionweek 2024 kwam je Don overall in de stad tegen op posters. Hij was model voor een campagne van de gemeente tegen verspilling en voor hergebruik van kleding. Don droeg een motorjack gescoord in een vintagewinkel. Voor een hippe outfit heb je geen nieuwe kleren nodig. Het is bovendien veel beter voor het milieu. De cijfers spreken voor zich: de kledingindustrie zorgt wereldwijd voor 10 procent van de CO2-uitstoot. Jaarlijks wordt in Nederland 235 miljoen kilo textiel weggegooid. Veel daarvan gaat rechtstreeks naar de vuilverbranding.

Van lang naar kort

Ook Giulia de Jong deed mee aan de campagne en liet zien hoe een kapotte lange broek een nieuw leven krijgt als hippe korte broek. Weggoaien is geen optie. Ze koopt bijna alleen nog tweedehands. ‘Ik doe vaak de leukste ontdekkingen in vintagewinkels. Je loopt langs de rekken en trekt er ineens iets uit wat precies de look heeft die je zoekt. Ik volg nog steeds de mode, het is veel

Vlnr Giulia, Don, Roosmarijn (zittend) en Isabel bij de Naaierij. ‘Voor een hippe outfit heb je geen nieuwe kleding nodig.’

HENRIËTTE GUEST

Haags Klimaatakkoord

Hergebruik van spullen en grondstoffen (circulaire economie), waaronder dus ook kleding, is een van de vijf onderwerpen van het Haags Klimaatakkoord. In het akkoord staan 38 afspraken. Die afspraken noemen we klimaatdeals. Meer dan honderd bewonersgroepen, organisaties en bedrijven werken eraan mee.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/haagsklimaatakkoord

te leuk om te negeren. Maar ik geef er een eigen draai aan met vintage-items.’

Don en Giulia zijn te gast bij de Naaierij. Hier draait alles om het maken, repareren, verstellen, verkopen en ruilen van gebruikte kleding. Roosmarijn van Soest en Isabel van der Meijde begonnen hun zaak in 2019 in de Boekhorststraat en verhuisden vorig jaar naar de hoek Weimarstraat/Suezkade. Ze tonen aan dat je voor een coole garderobe niet afhankelijk bent van de kledingindustrie en modetrends. ‘Er is meer dan genoeg,’ zegt Roos. ‘Koester vooral de kleding die je al hebt. Niks wegdoen omdat het kapot is of uit de mode. Er valt nog zoveel mee te doen. Kleren zitten vol leuke herinneringen, aan een vakantie, een concert of misschien de eerste date met je vriend. Als je het aantrekt, krijg je meteen weer dat gevoel.’

Zichtbaar repareren

Een specialiteit van de Naaierij is kapotte kleding zichtbaar repareren (‘visible mending’). Isabel legt uit: ‘Je hoeft een scheur of gat niet altijd te verbergen. Wij accentueren reparaties met borduur- en patchwork. Je krijgt een uniek kledingstuk terug met een mooi verhaal. Kleding wordt veel persoonlijker en waardevoller als je er met meer liefde naar kijkt.’

Vintageshops en naaiateliers per wijk

Kijk voor een overzicht van vintageshops en naaiateliers per wijk op: denhaag.nl/kleding.

 Meer informatie?
denhaag.nl/kleding

Binnenkijken bij duurzame woningen

■ ■ Benieuwd naar wat isolatie, een warmtepomp of zonnepanelen voor u kunnen betekenen? Op zaterdag 9 november tussen 10.00 en 13.00 kunt u een kijkje komen nemen bij uw groene burens. Hagenaars uit verschillende wijken laten zien hoe zij hun huis energiezuinig maakten. Van oude tot nieuwe woningen, van appartement in een VvE tot een eengezinswoning. Leer meer over duurzame maatregelen, deel tips en ervaringen en stel direct uw

vragen. Ontdek welke energiebesparende maatregelen geschikt zijn voor uw woning. De deelnemende woningen zijn te zien op de website.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/gluren
of scan de QR code

Gluren bij je groene burens

Hoe bespaar jij energie?

Dat kan ik je laten zien!

Kom gluren bij je groene burens op zaterdag 9 november

Meld je snel aan via Duurzamestad.denhaag.nl

Bijeenkomsten over isoleren

■ Op 4 november is er een informatiebijeenkomst over subsidies en leningen voor het isoleren van uw woning. Een deskundige beantwoordt al uw vragen. Na afloop is er een gratis borrel. Bewoners van een monument of beschermd stadsgezicht kunnen op 8 november hun vragen stellen over isolatie. Inclusief een gratis lunch.

 Meer informatie?
denhaag.nl/isoleren

Hugo Wentges: 'Aan veel problemen in de wereld kun je niks doen, maar aan klimaatverandering juist wel!' JURRIAN BROBBEL

De grasmat van ADO Den Haag kleurt diepgroen, maar ook op andere terreinen wordt de club steeds groener. Keeper Hugo Wentges is ambassadeur Duurzaamheid: 'Voetbal is belangrijk, maar het klimaat is net iets belangrijker.'

Duurzame voorzetten van ADO-keeper

Na een training in de regen vertelt Hugo waarom hij graag het gezicht wil zijn van duurzaam ADO. 'Voetballers staan in de schijnwerpers. Wij kunnen onze fans aan het denken zetten. Ik moet wel toegeven dat we in de kleedkamer zelden over het klimaat praten. Net als in een druk huishouden heb je zoveel andere dingen aan je hoofd. Daarom moeten mensen verleid en gestimuleerd worden om de goeie dingen te doen. In de Haagse Klimaatweek ga je zien wat er allemaal aan duurzaam gebeurt in de stad en hoe je mee kunt doen.'

Begin met minderen

Iedereen kan stappen zetten, vindt Hugo. 'Altijd en overal helemaal CO2-neutraal bezig zijn, lukt niemand. Begin met minderen: niet meer elke dag vlees eten, een keertje geen vliegvakantie en minder goedkope wegwerpkleding kopen. Je zult niet het gevoel hebben iets te missen en vanzelf ga je meer doen. Zeker als de overheid zorgt dat het de makkelijkste en

liefst ook goedkoopste keuze is.'

ADO Den Haag wordt stap voor stap steeds groener: de spelersbus rijdt voor 80 procent op hernieuwbare diesel en met de LED stadionverlichting wordt 340.000 kWh aan elektriciteit bespaard. In de fanshop zijn binnenkort merchandise-artikelen te koop gemaakt van oude voetballen. Op het nieuwe trainingscomplex komt een centraal waterpunt. De spelers krijgen een eigen herbruikbare drinkfles en kunnen de hele dag water tappen. Nu drinken ze nog uit wegwerpflesjes.

Goede voorbeeld

Hugo: 'Ik moet natuurlijk ook zelf het goede voorbeeld geven. We gaan binnenkort in Den Haag wonen in een huis met een gasgestookte cv-ketel. Dat wordt wat mij betreft snel een warmtepomp. Niet meer elke dag vlees eten doe ik al heel lang en vliegen komt er sowieso niet van met zo weinig vakantiedagen. Aan veel problemen in de wereld kun je niks doen, maar aan klimaatverandering juist wel. Het raakt ons allemaal.'

Iedere stap is er een

Een klimaatvriendelijk kerstdiner. Waar moet je op letten? Bij een workshop tijdens de Haagse Klimaatweek krijg je tips om de gasten duurzaam te verrassen. En zo zijn er in de week van 11 tot en met 17 november nog veel meer vrolijk stemmende, maar ook serieuze activiteiten. Van kleding ruilen tot 'groene' chocolade maken. Den Haag laat zien hoe de stad duurzamer wordt en vooral ook hoe je zelf daaraan kunt bijdragen. Goed voor het klimaat én leuk om te doen. Iedere stap is er een.

 [Meer informatie?
denhaag.nl/klimaatweek](https://denhaag.nl/klimaatweek)

Programma 11 tot en met 17 november

Met onder andere:

Maandag 11 november

1,2,3 hijsen maar! De Klimaatweekvlaggen gaan in top

■ 9.00 uur aan de Hofvijver

Workshop Koken op inductie

Zonder gas, net zo lekker met een stekker

■ 17.00 tot 19.30 uur, Stadstuin Jacobahof, Hillegondastraat 20 (Schilderswijk)

Workshop Maak je eigen kruidenmix

Smaakvolle plantaardige gerechten

■ 17.00 tot 19.30 uur, KiCo, gebouw Titiaan, Saturnusstraat 95 (Binckhorst)

Dinsdag 12 november

Leven in Den Haag met een stijgende zee

Avondvullende inspiratiesessie met diner

■ 18.00 tot 22.00 uur, Oude Kerk, Keizersstraat 8 (Scheveningen)

Tour door The New Farm: ontmoet duurzame ondernemers

■ 10.00 - 11.00 uur: tour langs duurzame ondernemers

■ 11.00 - 12.00 uur: workshop chocola, bij Haagsche Cacaofabriek

■ 11.00 - 12.00 uur: workshop sokken, bij Sox2Sox

Rondleiding Slim Strandnet Scheveningen

Van duurzaam lunchen tot duurzaam surfen, in de kleine letter

■ 10.00 tot 11.30 uur en 13.30 tot 15.00 uur, Aloha Beachclub, Strand Noord 2b (Scheveningen)

Klimaatlezing door weerman Reinier van de Berg

■ 16.30 tot 18.30 uur, Energy Cave, Kesslerpark 1, Rijswijk

Woensdag 13 november

Live City Talk: Justice in the Climate Transition

■ 9.00 tot 10.30 uur, The Hague Humanity Hub, Fluwelen Burgwal 58, Centrum

Duurzame restaurant-tours Centrum (3-gangen)

Geniet van 3 gangen in duurzame Haagse restaurants

■ Vegan-route: restaurants Rozey, Zeta en Bonobo

■ Zero Waste-route: restaurants Botanica en Ethica

■ vanaf 18.30 uur

Bespaartheater: met presentatie tips voor 30% energie besparen

■ 18.30 tot 20.00 uur, Bibliotheek Spui

Klimaatweekfilm: All that breathes

Prijswinnende film (Engelse ondertiteling) met gesprek na afloop.

■ 19.00 uur, Filmhuis, Spui 191

Donderdag 14 november

Duurzame restaurants-tour Scheveningen

Geniet van 3 gangen in duurzame Haagse restaurants

■ Schelpdieren en Bijvangst-route: onder meer Seafood Centre en Hart Beach

■ vanaf 18.30 uur

Workshop Kook (en eet!) een klimaatvriendelijk kerstdiner

■ 17.00 tot 20.00 uur, KiCo, gebouw Titiaan, Saturnusstraat 95 (Binckhorst)

Vrijdag 15 november

Workshop Lekker is dat! Koken met duurzame chef Sheila Struyck

■ 17.30 tot 19.00 uur, KiCo, gebouw Titiaan, Saturnusstraat 95 (Binckhorst)

Zaterdag 16 november

Kli-MAAT! Mini-festival: stands, kleding-swap, catering, workshops en muziek

■ 13.00 tot 17.00 uur, Club Laak

Kom ook! Meld je snel aan op: denhaag.nl/klimaatweek of scan de QR-code. Voor veel events geldt: vol = vol.

Esmaa Amer van apotheek Pillen en Praten. 'Eigenlijk zou elke apotheek moeten doen wat wij doen.'

FRANK JANSEN

Bij de meeste apotheken haal je alleen medicijnen, maar bij Pillen en Praten aan de Volendamlaan kun je ook terecht voor een goed gesprek. Ook voor wie nieuw is in Nederland is dit vaak een uitkomst. 'Ik zie dit als werk voor de gemeenschap.'

Open deur bij Pillen en Praten

De naam zegt het al,' zegt Esmaa Amer van apotheek Pillen en Praten aan de Volendamlaan. 'Wij vinden het belangrijk niet alleen naar medicijnen, maar ook naar mensen te kijken en naar hun algemene gezondheid. Zeker ook mensen die bijvoorbeeld de taal nog niet spreken of de weg in het Nederlandse systeem nog niet goed kennen. Bij ons trek je geen nummertje, je wordt direct geholpen. Aan de balie werken mensen die bijvoorbeeld Papiaments, Bulgaars of Arabisch spreken. Daarnaast hebben we goed contact met de gemeente. Bijvoorbeeld met de afdeling schuldhulpverlening, als we denken dat iemand dat nodig heeft. Of met het programma 'Nu niet zwanger' van de GGD, als een stel geen geld heeft om anti-conceptie te betalen. Natuurlijk hebben we geheimhoudingsplicht, maar we kunnen wel zorgen dat iemand de juiste hulp krijgt. Daar zijn meldcodes voor. In coronatijd

Nieuwkomers in Den Haag

Als internationale stad van vrede en recht doet Den Haag wat nodig is om mensen op de vlucht voor oorlog en geweld en in kwetsbare posities te helpen. Samen met bewoners, organisaties en ondernemers werkt de gemeente er hard aan om deze groepen mensen een (tijdelijk) thuis te bieden. Hier hoort ook bij: elkaar leren kennen, verbinding maken met je nieuwe burenen. Op denhaag.nl/vluchtelingen vindt u antwoorden op veel gestelde vragen over nieuwkomers.

 Meer informatie?
denhaag.nl/vluchtelingen

konden mensen bij de apotheek de code "Masker19" doorgeven. Dat betekende dat ze met huiselijk geweld te maken hadden. Zonder verdere vragen te stellen kon een apotheker zo iemand dan doorsturen naar Veilig Thuis. Toenmalig minister Hugo de Jonge is die code in onze apotheek komen lanceren. Dat voelde wel als erkenning voor wat wij doen.'

Taal en cultuur

Apotheken krijgen betaald per pillendoosje dat ze uitgeven, dus alle extra services leveren de medewerkers van Pillen en Praten niets extra's op. 'Ik zie het als werk voor de gemeenschap,' zegt Esmaa. Klanten van de apotheek komen uit alle mogelijke landen. 'De afgelopen jaren zagen we veel Oekraïners, eerder was er een golf mensen uit Syrië en nu komen er veel mensen uit Soedan. In een gemiddeld jaar helpen we zo'n honderdvijftig, tweehonderd mensen die net in Nederland zijn. We werken daarom met een divers team. Want het is niet alleen de taal die mensen niet

spreken, maar ook de cultuur in elk land is heel verschillend. Zelf kom ik oorspronkelijk uit Egypte. Toen er veel Oekraïners naar Nederland kwamen, hebben we actief iemand met die achtergrond in huis gehaald. We zorgen dat we de juiste mensen hebben.'

Oorlogen

De oorlogen over de wereld maken Esmaa bezorgd. 'Mensen hebben niet voor die oorlogen gekozen. Stel dat hier in de regering iemand besluit een ander land aan te vallen en dat land reageert. Vluchtelingen krijgen al snel de naam gelukzoekers, maar wij kunnen ook ineens vluchteling zijn! Veel vluchtelingen waren in hun thuisland advocaten en architecten met twee auto's voor de deur. Hier hebben ze niks en ze kunnen ook niet op korte termijn terug.'

Koffie- en connect-ochtend

Esmaa is verbaasd dat zoveel mensen Pillen en Praten blijken te kennen. 'We adverteren niet. Ik denk dat het via mond-tot-mond-

reclame gaat, via doorverwijzingen van de GGD en de gemeente. Eigenlijk zou elke apotheek moeten doen wat wij doen. Een apotheek is de enige plek waar je zonder afspraak zó naar binnen kunt wandelen, in tegenstelling tot de huisarts en tandarts. Iedere donderdag hebben we een "koffie-en connect-ochtend". Daar kunnen buurtbewoners gewoon binnenlopen voor een bakje troost. Om alleen te zijn, om met vrienden te praten of met ons. Het is voor iedereen die er even doorheen zit, het over het nieuws wil hebben of gewoon over de kat. We zijn een gezondheidshuis voor de wijk.

Samen naar de speeltuin

Het mooiste is als mensen echt een band met elkaar krijgen. Een dame uit Syrië doet bij ons vrijwilligerswerk, omdat ze nog niet betaald mag werken in Nederland. Zij heeft bij Pillen en Praten een vriendschap opgebouwd met een andere dame uit de wijk. Nu gaan ze samen naar de speeltuin met de kinderen.'

Ook als je bijna de helft van je jeugd in de gevangenis hebt gezeten, is er een uitweg naar een ander leven. De gemeente biedt begeleiding aan jongeren die steeds weer in de fout gaan en de samenleving veel schade toebrengen.

‘Ik wil de vader zijn die ik zelf nooit heb gehad’

Sinds december 2023 is Ryan (25) op vrije voeten na een detentie van ruim drie jaar. ‘Dat nooit meer,’ zegt hij. ‘Ik ben er helemaal klaar mee.’ Op zijn 14e kwam hij voor het eerst met justitie in aanraking. In plaats van de havo af te maken, raakte hij steeds dieper in het circuit van de zware misdaad (‘geen tasjesroof of zo.’) Na elke detentie kwam er een moment dat hij toch weer illegale klussen aannam met grote risico’s én grote verdiensten. Nu niet meer, is zijn vaste voornemen.

‘Ik heb sinds een jaar een zoontje. Zelf groeide ik op zonder vader. Misschien was alles anders gelopen als hij er wel voor mij was geweest. Ik neem mijn verantwoordelijkheid. Mijn zoon draagt mijn naam. Ik wil hem zien opgroeien en helpen opvoeden. Hij moet trots op me kunnen zijn en me niet in de bak hoeven opzoeken. Wat voor voorbeeld ben je dan?’ Ryan leeft gescheiden van de moeder, maar bezoekt zijn kind elke week.

Ryan op het balkon van huurflat. ‘Ik hoef nergens meer bang voor te zijn.’

HENRIËTTE GUEST

Geen valse beloften

Al ruim voor zijn vrijlating kreeg hij het aanbod van de gemeente om mee te doen aan een project voor terugkeer in de samenleving. Na hun straf staan ex-gedetineerden vaak met lege handen buiten de poort: geen huis, geen werk, geen inkomen en alleen het netwerk van vroeger om op terug te vallen. Dat zijn te veel problemen om in je eentje op te lossen. ‘Je gaat doen wat je weet en zoekt de mensen op die je kent. Wat anders? Niemand zit op je te wachten. Ik kreeg een jaar geleden contact met een re-integratie officier (RIO) van de gemeente. Met zijn steun heb ik nu de kans om wél een ander leven op te bouwen. Hij is altijd bereikbaar, ook in het weekend. Ik vertrouw hem voor honderd procent en zorg dat hij mij kan vertrouwen. Dankzij hem heb ik woonruimte. Ik betaal netjes de huur voor mijn flat en maak er geen puinhoop van.’

Verzwegen enkelband

Werk vinden is een zware klus voor iemand met een strafblad en zonder diploma’s en ‘relevante’

Boek en film: ‘Ik zit vast.’

Ryan doet mee aan het project ‘Ik zit vast. Jongeren in detentie. En dan?’. Twaalf jongens vertellen hun levensverhaal in een boek en een documentaire, gemaakt door Julia von Graevenitz. Ook hulpverleners, rechters en politieagenten komen aan het woord. De gemeente Den Haag steunt het project. ‘Ik zit vast’ is in de boekhandel verkrijgbaar. De documentaire wordt getoond op scholen en in jeugdinstellingen om met jongeren te praten over risico’s en gevolgen van foute verleidingen. Professionals kunnen er veel uithalen om preventie en nazorg te verbeteren.

 Meer informatie?
ikzitvast.nl

ervaring. Ryan had ooit eens een baan bij een fastfood-restaurant, tot de chef ontdekte dat hij een enkelband droeg. Hij deed zijn werk goed, maar werd toch ontslagen: ‘Ik had het mijn chef moeten vertellen bij de sollicitatie, maar dan had hij me niet aangenomen. Via een vriend heb ik nu wel een baan met een vast salaris. Hij heeft een eigen bedrijf voor de verkoop van glasvezel-aansluitingen. Ik zet de wekker, sta vroeg op en rij naar mijn werk. Dat is mijn leven: een eigen flatje, door de week werken, genoeg geld om de vaste lasten te betalen en leuke dingen te doen. Het is veel beter zo. Ik maak geen grote plannen voor de toekomst. Stap voor stap verder.’

Zal hij zijn vorige leven niet gaan missen? De spanning? Het geld?. ‘Maar ook altijd oppassen en omkijken. Nooit echt rustig slapen, want er kan zomaar een arrestatieteam voor de deur staan. Of je krijgt ruzie binnen het circuit en wordt te grazen genomen. Ik heb het allemaal meegemaakt. Daar

ben ik vanaf. Als de politie mijn ID vraag, hoef ik nergens bang voor te zijn. En als er nu iemand belt met een klus zeg ik nee. Het maakt geen indruk meer.’

Bloedbanden

Ryan heeft de nodige tatoeages waaronder (letterlijk) lijfspreuken als ‘Blood makes you related’. Bloedbanden blijven voor altijd en dat schept verplichtingen. ‘Je moet er zijn voor elkaar: voor je moeder, voor je kind, voor je familie. Ik eer mijn moeder, maar heb haar ook veel hoofdpijn en verdriet bezorgd. Het is verschrikkelijk om in de gevangenis je moeder huilend aan de telefoon te hebben. Ze heeft keihard haar best gedaan om ons op te opvoeden. En dan gaat je oudste zoon het criminele pad op. Dat verdriet alleen al zou genoeg moeten zijn om te stoppen, bij mij heeft het nog jaren geduurd.’

Kan de hulpverlening het verschil maken? ‘Als een hulpverlener begint met dingen op te leggen, dan haalt het niks uit: je moet naar

school, je moet naar therapie. Nee, begin met vragen als: Wat heb je nodig? Hoe kunnen we je helpen? Hoe gaat het met je? Een gesprek van mens tot mens. Ik ken genoeg jongens die ermee zijn gekapt. Ze hebben allemaal hun eigen redenen. Maar voor ons allemaal geldt: het waren verloren jaren. Je zit je tijd te verdoen in de gevangenis en eindigt met niks. Dat is het allemaal niet waard. Ik had beter mijn havo kunnen afmaken.’

“
Het waren
verloren
jaren en je
eindigt
met niks.
”

Wat vinden de fracties van

De gemeente maakt ieder jaar een begroting om te laten zien waar de gemeente geld aan besteedt. In september presenteerde het college de concept-begroting voor de jaren 2025-2028. In 2025 gaat het om een totaalbedrag van bijna € 3,5 miljard. Volgens de begroting staat Den Haag er financieel gezond voor. Er is geld om te investeren in de stad, en de belastingen gaan niet omhoog. Komende weken wordt de begroting besproken in alle commissies. Op 13 november wordt de begroting vastgesteld in de gemeenteraad.

 Meer informatie?
denhaag.nl/gemeenteraad

De fracties in de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de inhoud van deze pagina.

Richard de Mos:

Deze stad verdient beter

Hart voor Den Haag maakt zich grote zorgen over de veiligheid in onze

stad. De grip van de onderwereld groeit en het wapenbezit (ook onder jongeren) neemt toe. Wij zien graag meer politie- en handhaving en een hardere aanpak van criminelen. Veiligheid voorop. Daarnaast vragen we aandacht voor de groeiende bevolkingsdruk, die zorgt voor woningnood, congestie en een tekort aan sociale voorzieningen. Hart voor Den Haag vindt dat het absorptievermogen van de stad is bereikt. Stop verdere instroom. We pleiten voor meer investeringen in Zuidwest, waar armoede en slechte leefomstandigheden hard toeslaan bij kwetsbare groepen. Tot slot vragen we om concrete actie tegen eenzaamheid en armoede. We willen geen uitbreiding van betaald parkeren en halen een streep door de zero-emissiezones.

Marieke van Doorn:

Samen naar een mooi Den Haag

De financiën van onze stad ziet er goed uit. Daarom

kunnen we volop investeren in Den Haag. Dat doen we op verschillende manieren. We zorgen voor heel veel groen. Denk aan bomen in straten, grasvelden en struiken bij speeltuinen. Ook geven we meer geld uit aan veiligheid. We bestrijden ondermijning en pakken criminaliteit aan. Daar hoort ook preventie bij. Daarom worden kwetsbare jongeren vroegtijdig geholpen. In cultuur investeren we natuurlijk ook. We zijn blij dat de theaters Diligentia en PePijn open kunnen blijven. Zij zijn een belangrijke plek voor nieuwe en jonge talenten. Daarnaast blijven we investeren in het onderwijs. We helpen kinderen met taalachterstanden en zorgen ervoor dat ook volwassenen leren lezen en schrijven. Want onderwijs zorgt ervoor dat je mee kan doen in de samenleving. Samen zorgen we voor een mooi Den Haag.

Kavish Partiman:
Financieel degelijk

Het CDA Den Haag is tevreden dat de begroting voor 2025-2028 sluitend

is. Het is positief dat de gemeente steeds minder kiest voor tijdelijke oplossingen bij structurele problemen, wat zorgt voor meer financiële stabiliteit. Desondanks maken we ons zorgen over de lagere bijdrage van het Rijk vanaf 2025. Het daarom van groot belang dat we vasthouden aan een ordentelijk financieel beleid. De inwoners van Den Haag mogen niet de dupe worden van de kortingen vanuit het Rijk, maar ook niet van eventuele misstappen van de gemeente. We zijn er trots op dat we, ondanks deze financiële uitdagingen, de lasten voor onze inwoners niet hebben verhoogd. Dit is mogelijk gemaakt door een degelijk en verantwoord financieel beleid. Het CDA zal zich blijven inzetten om de financiële degelijkheid van de stad te bewaken, zodat de Haagse bewoners beschermd blijven tegen risico's en onzekerheden.

Adeel Mahmood:
Investeren in een sterke stad

De programma-begroting van Den Haag toont de ambities voor onze

stad: investeren in duurzaamheid, wonen en veiligheid. Wij juichen toe dat er meer middelen komen voor sociale woningbouw en het tegengaan van kansenongelijkheid. Echter, het is essentieel dat de begroting realistisch blijft en er kritisch wordt gekeken naar de uitvoerbaarheid van projecten. We moeten elke euro verstandig inzetten en zorgen dat iedereen in onze stad hiervan profiteert. Als fractie blijven wij ons hard maken voor een Den Haag waarin iedereen gelijke kansen krijgt, en de stad voor toekomstige generaties leefbaar blijft.

Fatima Faïd:
Begroting mist grote kansen

De Haagse Stads-partij ziet een begroting waarin veel structurele

problemen zijn opgelost. Toch zijn er ook nog veel dingen die beter kunnen. Eén van de meest actuele problemen, dakloosheid, wordt niet aangepakt. Er ontbreekt ook extra inzet op handhaving op de huurmarkt, terwijl huisjesmelkers mensen zonder pardon in de schimmel laten zitten of de straat op intimideren. In de begroting wordt alsnog 1 miljoen per jaar in Amare gestopt ondanks dat het college de raad heeft beloofd eerst samen het publieke belang te bepalen. En dat terwijl kleinere instellingen met een groot publiek zoals The Grey Space in the Middle en de Grafische Werkplaats op een houtje moeten bijten. Schandalig. Verder blijft het college aanmodderen met het verlagen van de snelheid in de stad naar 30 km per uur. Terwijl dat meteen 30 procent slachtoffers in het verkeer scheelt.

Lesley Arp:
Is er geleerd van de Amare-soap?

Begin 2024 ging er (alweer) een fors bedrag van bijna

1 miljoen naar cultuurtempel Amare, zodat er geen gedwongen ontslagen zouden vallen. De afspraak was om eerst een diepgaand debat in de raad te voeren over de toekomst van Amare, voordat de portemonnee opnieuw getrokken zou worden. Maar terwijl dit debat nog niet heeft plaatsgevonden, blijkt het college in de nieuwe begroting al een keuze te hebben gemaakt. Tot en met 2028 gaat er jaarlijks een miljoen naar Amare. Dat dit bedrag is vastgesteld zonder - zoals beloofd - eerst het gesprek met de raad te voeren roept de vraag op wat dit college nu echt geleerd heeft van het diepgravende en kostbare onderzoek naar de Amare-soap. Dit werpt voor de SP een schaduw over deze begroting, die verder gelukkig ook mooie plannen bevat: denk aan een betere beloning voor onze handhavers en meer inzet om onze stad groener en schoner te maken.

de begroting voor 2025?

Lotte van Basten Batenburg:
Vergeet de Haagse economie niet

De financiële klappen vallen in Den Haag minder hard dan in de rest van het land. Dat komt niet door dit college. Dat komt doordat we ons hier goed op hebben voorbereid, toen de VVD nog in de coalitie zat. Daardoor hoeven we nu de broekriem niet aan te halen, maar is er ruimte om te investeren.

Het is zuur dat dit college deze solide uitgangspositie gebruikt voor eigen hobbyprojecten, in plaats van wat de stad echt nodig heeft. De VVD vindt dat we moeten investeren in veiligheid, zorgen dat je onbezorgd over straat en in het OV zit. In fijne woonbuurten die goed bereikbaar zijn, of het nou is met de auto, de fiets of het OV. En we willen investeren in de Haagse economie. In onze winkelstraten, in bedrijfsruimte en bedrijvigheid, van de haven tot de Haagse Markt. Dit is hard nodig om als stad in de toekomst zwaar weer aan te kunnen.

Nick Kaptheijns:
Wanneer inwoners op eerste plek?

Veel Hagenaars en Hagenezen hebben elke maand moeite om rond te komen en een huis te vinden. En wat wil het college? Dat wil in 2025 maar liefst 2.500 asielzoekers gaan opvangen en begeleiding en leefgeld voor onder andere uitgeprocedeerde asielzoekers betalen. Daarnaast verspilt het College volgend jaar weer vele miljoenen euro's belastinggeld aan onrealistische ambities. Zo denkt zij de wereld van de ondergang te redden door Den Haag in 2030 klimaatneutraal en in 2050 volledig circulair te maken. Daarnaast wil het College zich ook in 2025 weer bemoeien met het leven van onze inwoners. Zo wordt plantaardig eten verder gestimuleerd en gaat het centrum op slot door de in te voeren zero emissie-zone. De inwoners van Den Haag verdienen beter en daarom zal de PVV bij de bespreking van de begroting met voorstellen komen waar zij echt wat aan hebben.

Maarten De Vuyst:
De toekomst is groen en sociaal

Wij zijn als GroenLinks erg tevreden over de programma-begroting. Het is een gezonde begroting met een sociaal en groen hart. We vinden vooral de aandacht om vrouwen te begeleiden naar werk of school goed, maar ook de middelen voor de extra vrouwenopvang. Groen blijft een prioriteit voor het stadsbestuur met extra groen langs de centrumring, het uitdelen van 1.750 bomen aan bewoners (een initiatief van de GroenLinks-fractie) en de verduurzaming van 10.000 woningen. Tot slot kijken we met grote hoop uit naar het veiliger maken van 80 procent van de straten met het instellen van een maximumsnelheid van 30 km per uur. En we vonden het erg fijn om te zien dat de begroting 5 miljoen uittrekt voor belangrijke kunstinstellingen, van the Grey Space in the Middle, de Kunst Onderwijs Organisatie tot Pepijn en Diligentia en Pepijn. Die kunnen zo blijven bestaan.

Judith Klokkenburg-Reedeker:
Kwetsbare mensen de dupe

De hulp aan de meest kwetsbare mensen en de veiligheid van Haagse burgers staan met deze begroting onder druk. Na eerdere grepen uit de reserves is er nu een begroting die meer in evenwicht is en investeert in de stad. Alleen in de verkeerde dingen. Er gaat extra geld naar topsport, maar er is minder geld voor mensen die dakloos raken. Ook is er minder geld om mensen met schulden te helpen en liefst 40 miljoen euro minder voor kinderen die jeugdzorg nodig hebben. Wél geeft dit college jaarlijks nog eens een extra miljoen aan cultuurpaleis Amare, maar is er geen extra geld voor de aanpak jeugdcriminaliteit. Ook de ondernemers van de Haagse Markt komen er bekaaid vanaf: door geen eerlijke tarieven te vragen, toont het college zich een onbetrouwbare partner voor markt-ondernemers. Wij willen een socialer en veiliger Den Haag waar recht wordt gedaan aan mensen.

Robin Smit:
Alle dieren tellen mee

De Partij voor de Dieren is trots op de bijzondere aandacht voor dierenwelzijn binnen deze begroting. De gemeente kijkt niet langer vanuit het menselijke perspectief naar dieren, maar behandelt ze als volwaardige inwoners van Den Haag. Zo gaan dieren van stadsboerderijen niet meer naar de slacht en komen er meer veilige losloopegebieden voor honden. Verder brengt deze begroting lichtpunten voor natuur, cultuur en duurzaamheid. Er worden op verschillende plekken aan natuurherstel gewerkt, zoals in het Westduinpark. Ook is er extra geld voor Haagse cultuurinstellingen en de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed. Hoewel er nog veel werk te verzetten is, kijkt de Partij voor de Dieren optimistisch naar de toekomst. Onze strijd voor een gezond, groen en diervriendelijk Den Haag begint haar vruchten af te werpen. We blijven onverminderd werken aan een leefbare stad.

Massimo Etalle
Forum voor Democratie ziet af van een reactie op de begroting 2025.

Janneke Holman:
Keuzes voor een eerlijke stad

Landelijk laat het rechtse kabinet mensen die moeilijk rond kunnen komen, in de steek. Daarom is de PvdA trots op deze begroting, die ervoor zorgt dat inwoners die dit het hardste nodig hebben, kunnen rekenen op steun van de gemeente. Zo trekken we 10 miljoen euro per jaar uit voor de bouw van nieuwe betaalbare woningen om de wooncrisis te bestrijden. Ook kunnen kinderen tot en met 11 jaar binnenkort gratis reizen met het OV. Zo blijft de gehele stad bereikbaar, ook voor wiens ouders dit niet kunnen betalen. We investeren daarnaast flink in een mooie en veilige Schilderswijk en Transvaal, om ze de extra aandacht te geven die ze verdienen. De gemeente gaat daar met de bewoners kijken waar het geld het hardste nodig is. Zo zorgen we samen voor een mooier, eerlijker en leefbaarder Den Haag.

Martin van den Goorbergh:
Ondernemers, kind van de rekening

Deze programma-begroting van dit college, schiet ernstig tekort voor Den Haag, haar inwoners en ondernemers. Ondernemers worden onvoldoende ondersteund, waardoor de lokale economie onder druk komt te staan. De auto wordt steeds verder beperkt, wat de verkeersdoorstroming belemmert en de bereikbaarheid van de stad verslechtert. Bovendien is er geen duidelijke visie op de snelgroeiende bevolking, terwijl de leefbaarheid ernstig onder druk staat. Ook de veiligheid, krijgt te weinig aandacht. Groep van den Goorbergh zal zich hard blijven maken voor een leefbaar en sterk ondernemersklimaat.

Kunsthfestival voor kinderen in de herfstvakantie

25 OKT In de herfstvakantie barst kunstfestival De Betovering weer los met theater, dans, film, straattheater en muziek voor kinderen. Van 25 oktober tot 2 november zijn er ruim vierhonderd activiteiten op meer dan 55 locaties in en buiten Den Haag. Ooievaarspas-houders krijgen 50 procent korting. Sommige activiteiten

zijn gratis toegankelijk, zoals de workshops in Theater aan het Spui en het minifestival Betovering-buiten. Dat is dit jaar niet alleen in Escamp maar voor het eerst ook in de Schilderswijk en Laak. Ook is er straattheater in het centrum en op de boulevard van Scheveningen.

 [Meer informatie? debetovering.nl](https://debetovering.nl)

Van 25 oktober tot 2 november zijn er ruim vierhonderd activiteiten. DOBLE MANDOBLE

Westduin Verlicht Herdenken

27 OKT Als je een dierbare verliest is het verdriet vaak heel groot. Soms kan tijd en ruimte nemen voor dit verdriet moeilijk zijn. Tijdens Verlicht Herdenken op de gemeentelijke begraafplaats Westduin is die ruimte er. Voor jong en oud zijn er activiteiten om dierbaren te gedenken. Maak bijvoorbeeld een wandeling of

rondrit in een koets, brand een kaarsje, luister muziek of maak een bloemstuk. Iedereen is welkom tussen 15.30 en 18.00 uur. De toegang is gratis. Er is een dienst onder begeleiding van een koor om 16.00 en 17.00 uur.

 [Meer informatie? denhaag.nl/loosduinen](https://denhaag.nl/loosduinen)

Een kaarsje branden om een dierbare te herdenken.

JORIS DEN BLAAUWEN

Stadmakersfestival voor actieve Hagenaars

15 NOV Actieve en betrokken Hagenaars ontmoeten elkaar op het Stadmakersfestival op vrijdag 15 november. Dit jaar is het festival in en rond Amare. Het thema is 'Den Haag, Zachte Stad'. Van 9.00 tot 18.00 uur kun je je laten inspireren en meedoen aan

verschillende activiteiten. Bijvoorbeeld panelgesprekken, workshops, wandelingen, netwerkmomenten, brave spaces, live muziek, wereldse gerechten en nog veel meer. Bestel een gratis ticket via de website.

 [Meer informatie? haagsestadmakers.nl](https://haagsestadmakers.nl)

Een op de vier inwoners is mantelzorger.

GETTY IMAGES

Haagse Mantelzorg Driedaagse: activiteiten voor mantelzorgers

7 NOV In Den Haag is een op de vier inwoners mantelzorger. Zorgt u vrijwillig voor iemand in uw omgeving? Helpt u bijvoorbeeld met boodschappen doen, persoonlijke verzorging of het huishouden? Dan bent u mantelzorger. Speciaal voor alle mantelzorgers in Den Haag zijn er op donderdag 7, vrijdag 8 en zaterdag 9 november gratis workshops en bijeenkomsten in de stad. Overal in de stad kunt u als mantelzorger meedoen aan workshops, genieten van muziek, film, theater en samen eten. Om u te bedanken voor uw goede zorg voor familie, vrienden en kennissen. Kom samen met andere mantel-

zorgers, deel ervaringen en krijg – als u wilt – tips en informatie. De Haagse Mantelzorg Driedaagse start op 7 november in Theater aan het Spui met theater, film, creatieve workshops, lezingen, lunch en informatiemarkt. Ga naar denhaag.nl/mantelzorgdriedaagse voor het volledige programma, de tijden en de locaties. Voor sommige activiteiten moet u zich aanmelden.

 [Meer informatie? denhaag.nl/mantelzorgdriedaagse](https://denhaag.nl/mantelzorgdriedaagse)

Intocht Sinterklaas

16 NOV Zaterdag 16 november is de jaarlijkse intocht van Sinterklaas. Rond 11.15 uur vaart de Pakjesboot070 de haven van Scheveningen binnen. Om 12.30 uur vertrekt de rijtoer door de winkelstraten van Den Haag. Vanaf 16.30 uur wordt Sinterklaas verwacht op de

Denneweg. De intocht van Sinterklaas trekt altijd veel bezoekers. Kom daarom met het openbaar vervoer of de fiets en maak gebruik van de gratis bewaakte stallingen.

 [Meer informatie? sinterklaasindenhaag.nl](https://sinterklaasindenhaag.nl)

Dit jaar is het festival in en rond Amare.

AMARE

Zwemmen in de herfstvakantie

26 OKT Van 26 oktober tot en met 3 november zijn alle Haagse zwembaden geopend voor recreatief zwemmen. Bezoekers kunnen genieten van diverse zwemactiviteiten, waaronder vrij zwemmen, banenzwemmen en gezinszwemmen. Daarnaast zijn er speciale evenementen zoals verschillende Speel-ins, Discozwemmen en het populaire Halloweenzwemmen.

 [Meer informatie? denhaag.nl/zwemmen](https://denhaag.nl/zwemmen)

Tentoonstelling speciale kinderen

In het Atrium van het stadhuis is tot 16 december een tentoonstelling te zien over speciale kinderen in 19e eeuwse Den Haag. Speciale kinderen zijn er altijd geweest, maar ze werden lang niet opgemerkt. In 1855 werd in Den Haag de eerste Nederlandse school voor speciaal onderwijs opgericht.

 [Meer informatie? haagsgemeentearchief.nl](https://haagsgemeentearchief.nl)

Cup of cognition 1894.

HAAGS GEMEENTEARCHIEF

Loosduinen gaat los!

6 NOV Heel Loosduinen komt samen tijdens het culturele festival Loosduinen Gaat Los! Van 6 tot en met 10 november zijn er bijzondere optredens, exposities en activiteiten. Het festival is gratis te bezoeken. Sommige evenementen vragen een kleine vergoeding.

 [Meer informatie? loosduingaatlos.nl](https://loosduingaatlos.nl)